

Bir Öğretmenin Teknoloji Entegrasyonu Yolculuğu*

A Technology Integration Journey of a Teacher

Betül Uluuysal

Milli Eğitim Bakanlığı, Turkey
betul_uuuysal@hotmail.com

Sadife Demiral

Milli Eğitim Bakanlığı, Turkey
sadifede@gmail.com

Adile Aşkim Kurt

Anadolu University, Turkey
aakurt@anadolu.edu.tr

Yusuf Levent Şahin

Anadolu University, Turkey
ylsahin@anadolu.edu.tr

Öz

Bu araştırmanın amacı bir öğretmenin çevrimiçi materyal geliştirme araçları ile 9. sınıf İngilizce öğretim programına yönelik materyallerin geliştirilmesi ve öğretmenin bu süreçteki mesleki gelişim etkinliğinin incelenmesidir. Bu bağlamda öncelikle araştırmacı tarafından alan uzmanlarının da görüşlerine başvurulmuş 9. sınıf kazanımlarına yönelik materyal geliştirmeye uygun çevrimiçi ortam seçimleri yapılmıştır. Uygulama sürecinde öncelikle öğretmen ile araştırmacının yürüttüğü, çevrimiçi ortamları kullanma ile ilgili öğretimler gerçekleştirilmiş, ardından öğretmen çevrimiçi ortamlar aracılığıyla seçtiği kazanımlara uygun çeşitli öğretim materyalleri üretmiştir. Çalışma ortamı ve çalışma saatlerinin belirlenmesinde öğretmenin istek ve tercihleri göz önünde bulundurulmuştur. Yapılan çalışmalar öğretmenin ulaşımının kolaylaştırılması nedeniyle okul yönetimiyle okul içerisinde belirlenen bir odada, öğretmenin boş derslerinde gerçekleştirilmiştir. Durum çalışması olarak desenlenen araştırmanın verileri eğitsel materyal geliştirme sürecinin video kayıtları, araştırmacının günlükleri ve oluşturulan eğitsel materyallerden oluşmaktadır. Toplanan veriler içerik analizi yöntemi kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırmada, mesleki gelişim etkinliklerinin bireyin istek, gereksinim, beklenti ve hazırbulunuşluğu göz önünde bulundurulduğunda daha başarılı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Mesleki gelişim etkinliklerinin öğretmen özelliklerine göre bireyselleştirilmiş öğretim olarak tasarlanmalarının öğretmenin motivasyon ve verimliliğine katkısı bulunduğu da ulaşılan sonuçlardandır.

Anahtar Kelimeler: Teknoloji entegrasyonu; yabancı dil öğretimi; çevrimiçi ortamlar

Abstract

The purpose of this study is to evaluate the process of developing materials by online environments for 9th grade English language lesson curriculum by a language teacher and the teacher's professional development. In this regard, first, online environments chosen by the researcher considering 9th grade outcomes and expert opinions. Then, researcher and the teacher conducted lessons which focused on how to use the online environments and developing materials by using them. In this respect, for the teaching to be conducted with the teacher, the teacher's demands and preferences were taken into consideration, and the most appropriate environment and time were determined. As the environment to be taught, a suitable environment was determined at school

* Bu çalışma 2. Uluslararası Öğretim Teknolojileri ve Öğretmen Eğitimi Sempozyumu'nda özet metin olarak sunulan bildirinin genişletilmiş halidir.

together with the school administrator. Case study was used as a research model and data was collected with video recordings of lessons, researcher's diary and developed materials. Collected data analyzed by the content analysis method. According to findings, if individual's needs, interests and readiness take into consideration, professional development activities will be more effective. The other findings are individualized professional development activities contribute teacher's motivation and effectiveness.

Keywords: *Technology integration; foreign language education; online environments*

Giriş

Teknolojinin her alandaki değişimleri tetiklediği günümüzde eğitim de değişikliklerin yaşandığı alanlardan birisidir. Toplumlar eğitim aracılığıyla yetiştirilen bireylerin teknolojiye hakim, bilgiye erişen ve bu bilgiyi kullanan bireyler olması için çalışmalar yapmaktadır. Bilgi ve iletişim teknolojilerine erişim hakkına her bireyin sahip olması, bireylere bilgi ve teknoloji okuryazarlıklarının kazandırılması ve bireylerin kazandıkları bu yeterlikleri yaşam boyu kullanabilmeleri için gerçekleştirilen bu çalışmalar, ülkelerin eğitim politikalarındaki önemli amaçlar arasında görülmektedir. Öğretimde teknoloji entegrasyonu olarak adlandırılan bu süreç, güncel teknolojilere öğretim ortamlarında ve eğitim programlarında yer verilerek, öğrencilerin hem bu teknolojileri kullanmasını hem de daha etkili bir öğrenme sürecini hedeflemektedir. Farklı tanımlara sahip olan teknoloji entegrasyonu Hew ve Brush'a (2007) göre öğretmenlerin öğrenci öğrenmesini hedefleyerek kullandıkları her tür teknoloji, Smaldino, Lowther ve Russell'a (2008) göre ise öğretim sırasında öğrenci etkileşimini arttıran her tür teknoloji olarak tanımlanmaktadır.

Ülkemizde teknoloji entegrasyonu kapsamında, güncel teknolojilerin öğretim ortamlarında kullanılmasını hedefleyen projeler gerçekleştirilmektedir. Okullara bilgisayar laboratuvarlarının kurulması, öğretmenlere güncel teknolojilerin kullanımıyla ilgili hizmetiçi eğitimlerin verilmesi, eğitim programlarında bilişim teknolojilerine (BT) yer verilmesi teknoloji entegrasyonunda bugüne kadar yapılan çalışmalardandır. Öğretimde teknolojinin entegrasyonu ile ilgili gerçekleştirilen en son proje ise Fırsatları Arttırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi (FATİH)' dir. Proje kapsamında öğretim kurumlarına tablet bilgisayar, LCD panel etkileşimli tahta ve internet ağ altyapısı kurulumları yapılmakta, öğretmenlere hizmetiçi eğitimler verilmekte ve öğretim programlarının teknoloji destekli öğretime uygun hale getirilmesi için çalışmalar yapılmaktadır (Mili Eğitim Bakanlığı [MEB], 2014). FATİH projesiyle okullara kazandırılacak donanım ve yazılımların etkin, öğrenci öğrenmesini destekleyecek ve teknoloji entegrasyonuna katkı sağlayacak şekilde kullanılmasının en önemli şartı, projeye öğretmenler bazında verilecek olan destektir. Projenin bileşenlerinden olan eğitsel e-çeriklerin sağlanması bileşeniyle ilgili olarak öğretmenlerin bu alanda desteklenmesi gerektiği sonucunu araştırmalarda yer bulmaktadır (Banoğlu, Madenoğlu, Uysal ve Dede, 2014; Gürol, Donmuş ve Arslan, 2012). Benzer şekilde Akıncı, Kurtoğlu ve Seferoğlu'nun da (2012) dikkat çektiği e-çeriklerin sağlanması bileşenine yönelik, e-çeriklerin dışarıdan alınması yerine öğretmenler tarafından üretilmesinin çok daha etkili olacağı önerisi sunulmaktadır. Bu bağlamda öğretmenlere verilecek hizmetiçi eğitimlerin sadece etkileşimli tahta kullanımına yönelik değil, içeriklerin üretilmesini de kapsamasının yararlı olacağı görülmektedir. Bu bağlamda öğretmenlerin teknoloji entegrasyonunda oynayacakları rolün, projenin kilit taşlarından birini oluşturduğu söylenebilir.

Alkan, Bilici, Akdur, Temizhan ve Çiçek, (2011) öğretmenler olmadan kurulacak donanımların ve hazırlanacak içeriklerin bir anlamı olmayacağını bu nedenle öğretmenlerin teknolojiyi kullanabilme yeterliklerinin üzerinde durulması gerektiğini dile getirmişlerdir. Bu bağlamda ileri teknolojilerin sınıflara girdiği günümüzde, teknoloji entegrasyonunun en önemli belirleyicilerinden olan öğretmenlerin rolü üzerinde daha fazla durulması, istek ve gereksinimlerinin karşılanmasının önemli olduğu söylenebilir.

Çağıltay, Çakıroğlu, Çağıltay ve Çakıroğlu'na (2001) göre öğretmenlerin teknoloji entegrasyonunu etkileyen faktörler iki başlık altında toplanmaktadır. Bunlar; öğretmenlerin algı, tutum ve inançlarını belirten içsel faktörler ile teknolojiyle ilgili aldıkları eğitimler ve var olan bilgi eksiklerini içeren dışsal faktörlerdir. Bu bağlamda öğretmenlerin hem teknolojiye ilişkin algı, tutum ve inançlarının hem de mesleki gelişim etkinlikleriyle sağlanabilecek eğitimlerin öğretmenlerin teknoloji kullanımında etkileri bulunmaktadır. Bunun yanında alan yazındaki çalışmalar göstermektedir ki, öğretmenler teknoloji entegrasyonu ile ilgili eğitim almış olsalar bile öğretim süreçlerinde teknolojiyi kullanma konusunda çekimser kalmakta ve daha fazla uygulamaya ihtiyaç duymaktadırlar (Bulut ve Koçoğlu, 2012; Hixon ve Buckenmeyer, 2009; Tsai ve Chai, 2012; Türel ve Johnson, 2012). Öğretmenlerin teknoloji entegrasyonları önündeki engeller Hew ve Brush'a (2007) göre altı kategoriye ayrılabilir. Bunlar; kaynaklar, teknolojiyle ilgili bilgi ve beceriler, alan kültürü, değerlendirme, inanç ve tutum ve kurum olarak belirtilmektedir. Buna bağlı olarak teknoloji entegrasyonu ile ilgili gerçekleştirilen uygulamalar düşünüldüğünde öğretmenlerin önündeki engellerden dış etkenlere bağlı olan kaynaklar, kurum, alan kültürü gibi engellerin kaldırılmaya çalışıldığı, ancak bilgi ve beceriler, inanç ve tutum, değerlendirme gibi iç etkenlere bağlı engellerin göz ardı edilerek öğretmene yatırım yapılmadığı vurgulanmaktadır (Cuban, 2001; Ertmer, 1999; Hixon ve Buckenmeyer, 2009). Var olan bu duruma çeşitli çözümler sunan yaklaşımlar da bulunmakta, öğretmenlerin teknoloji entegrasyonu ile ilgili mesleki gelişim etkinlikleri incelendiğinde öğretmenlerin bireysel farklılıkları göz önünde bulundurulmadan benzer yöntemlerin kullanılması eleştirilmekte ve öğretmenlere verilecek teknoloji entegrasyonu eğitimlerinin kişiselleştirilmiş mesleki gelişim etkinlikleri olarak gerçekleştirilmesi önerilmektedir. (Hixon ve Buckenmeyer, 2009; Schrum, 1999).

Alan yazından edinilen görüşler ve öneriler ışığında gerçekleştirilen çalışmanın içeriği bir İngilizce öğretmenin bireysel farklılıkları göz önünde bulundurularak, kendi hızında ve gereksinimleri doğrultusunda tasarlanan bir mesleki gelişim etkinliği kapsamında çevrimiçi ortamları kullanarak kendi materyallerini üretmesi olarak belirlenmiştir. Bu bağlamda çalışmanın amacı, İngilizce dersi 9. sınıf güz dönemi kazanımlarına uygun, çevrimiçi kaynaklar kullanılarak, öğretmen tarafından hazırlanmış materyallerin geliştirilmesi sürecinin incelenmesidir. Bu bağlamda, kişiselleştirilmiş bir mesleki gelişim süreci öğretmenin mesleki gelişim sürecini hangi yönlerden etkileyebilmektedir? sorusuna yanıt aranmıştır.

Yöntem

Araştırmanın amacı bir İngilizce öğretmenin eğitsel materyal oluşturma süreçlerinin betimlenmesi olarak belirlendiğinden araştırmanın yöntemi var olan durumu betimleyen durum çalışması olarak desenlenmiştir. Durum çalışması 'nasıl' ve 'niçin' sorularını temel alarak bir olgunun derinlemesine incelenmesine olanak sağlayan bir yöntemdir (Yıldırım ve Şimşek, 2008).

Katılımcılar

Araştırmaya katılan İngilizce öğretmeni amaçlı örnekleme ile gönüllülük esasına göre katılımcı olarak seçilmiştir. Bu öğretmenin seçilme nedeni, mesleki gelişime önem veren, derslerinde teknolojiyi kullanmaya meraklı ve materyal geliştirme konusunda mesleki gelişim etkinliğine gereksinim duyduğunu belirtmesidir. Öğretmen, 12 yıldır MEB bünyesindeki çeşitli okullarda İngilizce öğretmeni olarak görev yapmakta olup, son 5 yıldır Eskişehir merkezde bulunan bir lisede çalışmaktadır. Öğretmenin görev yaptığı lisede, kendisi de öğretmen olan araştırmacının bir yıl boyunca çalışmış olması nedeniyle araştırmacı, katılımcı öğretmenin mesleki gelişim ve materyal geliştirme ile ilgili etkinliklere olan isteğini farkederek öğretmenin araştırmaya gönüllü olarak katılımını sağlamıştır. Öğretmenin görev yaptığı lise, FATİH projesi kapsamında etkileşimli tahta kurulumları yapılmış bir okul olup, teknolojik donanım

açısından yeterlidir. Öğretmenlik görevinin yanında lisansüstü çalışmaları da bulunan öğretmen, araştırmaya katılmayı kendini geliştirmek üzere büyük bir isteklilikle kabul etmiştir.

Veri Toplama Araçları

Araştırma verileri video kayıtları, araştırmacı günlüğü ve araştırmacının gözlem notları aracılığıyla toplanmıştır. Bu amaçla gerçekleştirilen her bir öğretim video kayıt altına alınmış, sürecin bütün aşamaları araştırmacının günlüklerinde yer almıştır.

Veri Toplama Süreci

Araştırmada öncelikle katılımcı öğretmen ile birlikte İngilizce dersi 9. sınıf eğitim programı kazanımları incelenerek, öğretmenin isteği ve ihtiyacı doğrultusunda materyal üretilmesi için belirli kazanımlar seçilmiştir. Alanyazından yararlanılarak öğretim amaçlı kullanılan çeşitli çevrimiçi ortamlar belirlenmiştir. Belirlenen çevrimiçi ortamların içinden kazanımlara uygun kullanabilecek çevrimiçi ortamlar seçilmiş, bu süreçte katılımcı öğretmen ve alan uzmanlarının görüşlerine dikkate alınmıştır. Öğrencilerin dikkatini çekmesi ve görseelliğin artırılması amacıyla bir karikatür ortamı (Toondoo), ses ve görsel öğelerin birlikte kullanılabilmesi ve öğrencilerin dinleme becerilerine de uygun olması amacıyla animasyon içeren video oluşturma ortamı (GoAnimate) olmak üzere iki çevrimiçi ortamın seçilimi alanyazın, katılımcı öğretmen, alan uzmanlarının görüşleriyle kazanımlar göz önünde bulundurularak gerçekleştirilmiştir. Seçilen çevrimiçi ortamların önce nasıl kullanılacağıyla ilgili öğretim gerçekleştirilmiş, ardından öğretmen bu ortamlarda materyallerini geliştirmiştir. Çevrimiçi ortamların öğretiminin yapılması için, öğretmenin haftalık ders programı incelenerek öğretimi gerçekleştirecek olan araştırmacı ile ortak bir zaman belirlenmiştir. Öğretimin gerçekleştirileceği ortam olarak öğretmenin görev yaptığı okul müdürüyle konuşularak okul içerisinde uygun bir ortam, zaman olarak da öğretmenin boş dersleri seçilmiştir. Bu bağlamda öğretmenle gerçekleştirilecek öğretim için, öğretmenin istek ve tercihleri göz önünde bulundurularak en uygun ortam ve zaman seçiminin yapılmasına özen gösterilmiştir.

Seçilen iki çevrimiçi ortamın öğretimi ikişer hafta sürmüştür, her bir çevrimiçi ortamın öğretiminden bir sonraki derste öğretmen tarafından materyal üretimi yapılmıştır. Öğretmenin isteği üzerine öğretimin yapıldığı ilk derste öğretmen uygulama yapmamış, sonraki haftaya kadar evde bireysel çalışma yapmayı tercih etmiştir. Materyal üretim sürecinde öğretmen araştırmacının rehberliğinde tamamen kendi uğraşıyla seçtiği kazanımlara uygun materyalleri üretmiştir. Elde edilen veriler içerik analizi kullanılarak analiz edilmiştir.

Geçerlilik-Güvenirlilik Çalışmaları

Araştırmada veri çeşitliliğinin sağlanması amacıyla video çekimlerinin yanı sıra öğretmen ve araştırmacının gözünden de sürecin izlenebilmesi için öğretmen ve araştırmacı günlükleri de veri kaynağı olarak kullanılmıştır.

Veri tutarlılığının sağlanması adına ise, öğretim sırasında ve materyal geliştirme sırasında çekilen video kayıtlarının dökümü ve ham veriler katılımcı öğretmen ve alan uzmanlarına onaylatılarak araştırmaya eklenmiştir. Ayrıca çalışmanın düzenlenmiş son hali öğretmene ve alan uzmanlarına okutularak tekrar görüşleri alınmış ve çalışmanın birçok farklı perspektiften değerlendirilmesi sağlanmıştır.

Bulgular

Çevrimiçi ortamların öğretimi ve öğretim materyallerinin üretilmesi sırasında çekilen video kayıtlar, öğretmen günlüğü, araştırmacı günlüğü ve gözlem notlarından elde edilen veriler incelenerek araştırmacının amacı doğrultusunda araştırmacı tarafından sınıflandırılmıştır. Bu süreçte araştırmacının video kayıtlarından elde ettiği ham veriler ve araştırmacı tarafından araştırma soruları ışığında düzenlenen bulgular ve başlıkları katılımcı öğretmene ve alan uzmanlarına onaylatılarak çalışmaya alınmıştır. Kişiselleştirilmiş bir mesleki gelişim etkinliğinin öğretimin hangi alanlarında fark yaratabileceği üzerine incelenen verilerdeki benzer ifadelerden yararlanılarak aşağıdaki başlıklara ulaşılmıştır. Buna göre bulgular, mesleki gelişim etkinliğinin verimliliğini etkileyecek etmenlerden öğretmenin sürece karşı gösterdiği olumlu tutum, süreç boyunca devam eden ilgi ve merakı, öğrenme sorumluluğunu yerine getirmesi ve süreci kendi öğrenme hızına göre yönlendirmesi olmak üzere katılımcı öğretmen, araştırmacı ve alan uzmanlarının ortak görüşleri sonucunda dört başlık altında sınıflandırılmıştır.

Sürece Karşı Tutum

İngilizce öğretmeniyle teknoloji entegrasyonu kapsamında gerçekleştirilen mesleki gelişim etkinliğinde öğretmenin bu öğretim sürecine karşı olumlu bir tutum içerisinde olduğu ve süreç boyunca istekli davrandığı gözlenmiştir.

Araştırmacının animasyon içeren video hazırlama ortamının öğretiminin gerçekleştirildiği 13 Şubat 2014 tarihindeki günlüklerinde bu durum şu şekilde ifade edilmiştir:

"Öğretmene video üretme ortamını anlattım, ilgiyle dinledi, mantığını anlamaya çalıştı, sorular sordu."

"Öğretmen kaydetme işleminin sonunda "Demek ki video böyle oluyor." diyerek video oluşturmaya öğrenmesine memnun olduğunu belirtti."

Benzer süreç öğretmen günlüğündeki *"Hocama sorular sorarak zihnimdeki sorulara cevap bulmaya çalıştım"* ve *"Heyecanlıydım. Bu sefer karikatürlerim canlanacaktı. Kahramanlarım konuşacak ve hareket edecekti. Ben de artık kendim küçük bir animasyon hazırlayabilecektim"* ifadeleri öğretmenin sürece karşı olumlu bir tutum içerisinde olduğu ve süreçten duyduğu memnuniyeti belirtmektedir.

20 Şubat 2014 tarihli video dökümünde yer alan *"Öğretmen kendi hazırladığı eğitsel videoyu izlemeden önce gülerken 'Heyecanlandım videomu izlerken' diyerek video hazırlama becerisini gerçekleştirdiği için duyduğu merak ve heyecanı dile getirdi."* ifadesiyle öğretmenin çevrimiçi ortamları kullanarak materyal geliştirme etkinliğine karşı olumlu tutumunu göstermektedir.

İlgi ve Merakın Devamlılığı

Öğretmenin mesleki gelişim etkinliğine yönelik ilgi ve merakın öğretim süreci boyunca araştırmacıya yöneltilen sorularla devam ettiği gözlenmiştir. Öğretmen, öğretimi gerçekleştirilen ilk ortam olan karikatür hazırlama ortamıyla ilgili görüşlerini öğretmen günlüğündeki *"İlk öğrenmem gereken çevrimiçi ortam Toondoo'ydü. Karikatür hazırlama programı. Eğlenceli görünüyordu."* ifadeleriyle belirterek sürece karşı ilgisini koruduğunu göstermektedir.

13 Şubat 2014 tarihli video dökümünden elde edilen ifadelerle göre öğretmenin *"Öğretmen ikinci sahnenin eklenme mantığını 'Konuşmayı, hareketi hepsini tek sahnede ekleyebiliyor muyuz?' sorusuyla"*

anlamaya çalışmıştır. (..) Verilen cevaptan sonra öğretmen, "Anladım, o zaman arka arkaya koymak lazım." diyerek anladığını belirtti." ifadesiyle konuyu daha iyi anlamak üzere sorular yönelttiği ve yine aynı tarihli video dökümünde: "İlk karaktere ses eklemek üzere tıklanmış, öğretmen kendi fikrini "Konuşma baloncuğu mu ekleyeceğiz?" sorusuyla belirtti." ifadesiyle problemlere kendi çözümlerini sunmak üzere sorular yönelttiği görülmüştür.

20 Şubat 2014 tarihli video dökümünde yer alan öğretmenin eğitsel amaçlı bir video hazırlarken bir yandan da yaptığı adımları *"İlk olarak arka plan ekliyoruz. (..) Sonra karakterleri ekliyoruz. (..) Şimdi ses ekleyeceğiz."* şeklinde ifade ederek süreci ve video oluşturma etkinliğini ilgiyle takip ettiğini ortaya koymuştur.

Öğrenme Sorumluluğu

Öğretmenin kendi öğrenmesinin sorumluluğunu aldığı ve daha iyi bir öğrenme için daha fazla uygulama talep ettiği görülmüştür.

13 Şubat 2014 tarihli videonun dökümünde yer alan *"Mesela diyelim ki, yüzeysel bir şeyler bu şekilde yaptığımda, bu dönem yoğunum ya, tatilde üzerine eklemeler yapmak için bir araya gelebiliriz."* ifadesinde daha gelişmiş materyallerin üretilmesi için ekstra çalışma isteği görülmektedir.

Benzer şekilde 20 Şubat 2014 tarihli videoda yer alan *Kendim senin yanında bir video hazırlayayım, bakalım yanlış mı yapıyorum doğru mu.."* ifadesi, daha iyi bir öğrenme için öğretmenin fazladan uygulama isteğini göstermektedir.

5 Aralık 2013 tarihli araştırmacı günlüğündeki *"My Toonbook uygulamasını bir örnekle gösterdim. Evde bu seçeneği daha fazla inceleyeceğini söyledi."* ifadesi de öğretmenin kendi kendine görevler verdiği ve daha iyi bir öğrenme için sorumluluklarını yerine getirdiğini belirtmektedir.

Öğretmenin günlüğünde video oluşturma ortamı ile ilgili *"Dersin sonunda basitçe de olsa bir animasyon oluşturabilmişim. Evde bu animasyon üzerinde çalışarak daha iyi bir hale getirdim"* ifadesi, öğretmenin kendisine görev verilme bile daha iyi bir öğrenme için kendini görevlendirdiği ve öğrenme sorumluluğunu aldığını göstermektedir.

13 Şubat 2014 tarihli araştırmacı günlüğünde yer alan *"Öğretmenin isteğiyle, bir sonraki derse kadar video üretme ortamını kendisi inceleyecek, haftaya soruları varsa onların üzerinde duracağız"* ifadesinde de öğretmenden gelen bireysel bir çalışma isteğinin olduğu görülmektedir.

Öğrenme Hızı

Öğretmenin kendi öğrenme hızına göre bir mesleki gelişim etkinliği gerçekleştirme isteğinde olduğu ve gerekli gördüğünde araştırmacıya bu isteğini yansıttığı görülmüştür.

13 Şubat 2014 tarihli video dökümünde yer alan *"Farklı kişilerden ses eklenmesi için farklı bir isme tıklanmış ve ses yeniden dinlenmiştir. Öğretmen, örneğin yeterli olduğunu gösteren bir ifadeyle "Tamam" dediği için daha fazla farklı kişi dinlenmedi."* ifadesinde öğretim hızının bireysel farklılıklara göre düzenlendiği belirtilmektedir.

21 Kasım 2013 tarihli araştırmacı günlüğünde benzer şekilde *"Çevrimiçi ortama üyelik aşamasını atladım, o kadarını kendisinin yapabileceğini söyledi."* ifadesinde de öğretmenin kendi öğrenme hızına göre öğretim sürecini yönlendirdiği görülmektedir.

Ortaya çıkan sonuçlara göre, öğretmen gerçekleştirilen mesleki gelişim etkinliğine karşı olumlu tutum içerisinde, süreci ilgiyle takip etmekte, süreçle ilgili öğrenme görevlerinin farkında ve öğrenme sorumluluklarını yerine getirmek amacıyla süreci kendi hızına göre yönlendirmektedir. Araştırma amacı doğrultusunda öğretmenin ilgi, gereksinim ve olanakları odağa alınarak, esnek bir öğretim süreci tasarlanmış ve öğretmenin belirtilen özelliklere sahip bu sürece karşı olumlu tutum içerisinde olduğu ve mesleki gelişim etkinliğinin hedeflediği eğitsel materyalleri üreterek süreci başarıyla bitirdiği sonucuna ulaşılmıştır.

Tartışma

Araştırmada İngilizce öğretmeniyle teknoloji entegrasyonu kapsamında materyal geliştirme ile ilgili bir mesleki gelişim etkinliği gerçekleştirilmiştir. Bu süreçte öğretmenin ihtiyaç duyduğu kazanımlara ait materyallerin geliştirilmesine öncelik verilmiş, çevrimiçi ortam seçimleri öğretmenin belirlediği kazanımlara göre yapılmış ve çevrimiçi ortamların öğretimi ve materyallerin üretilmesi bu doğrultuda gerçekleştirilmiştir. Bu durum mesleki gelişim etkinlikleri hakkında görüş bildiren öğretmenleri inceleyen çeşitli araştırmalardan çıkan mesleki gelişim faaliyetlerinin öğretmenlerin ihtiyaçlarına göre belirlenmesi ve süreç içerisinde uygulamalara ağırlık verilmesi sonuçlarıyla benzerlik göstermektedir (Özkan, 2010; Smith, Hofer, Gillespie, Solomon, ve Rowe, 2003). Ayrıca yetişkin öğrenenlerin özelliklerine göre, yetişkin öğrenenler somut gereksinimlerini karşılayan öğretimleri tercih etmekte ve süre içerisinde pasif bir rol değil, kararlar alabilen, süreci yönlendirebilen aktif bir rol edinmek istemektedirler (Yayla, 2009). Bu durumu destekler nitelikte araştırmada öğretmenin mesleki gelişim etkinliğine istekle katıldığı ve süreç boyunca da ilgi ve merakını devam ettirdiği sonucuna ulaşılmıştır. Bu bağlamda ilgi ve ihtiyaca yönelik mesleki gelişim etkinliklerinin öğretmenin sürece olan bağlılığını koruduğu söylenebilir. Bu durum, çeşitli araştırmalarda (Bümen, 2009; Bümen, Ateş, Çakar, Ural, ve Acar, 2012) MEB tarafından öğretmenler için düzenlenen mesleki gelişim etkinlikleriyle ilgili belirtilen öğretmen ihtiyaçlarının dikkate alınmadığı ve mesleki gelişim etkinliklerinin öğretmenler tarafından anlamsız bulunduğu gibi eksiklerin bu çalışmada dikkate alındığını göstermektedir.

Gerçekleştirilen çevrimiçi ortam öğretimleri ve materyal geliştirme etkinlikleri öğretmen için uygun olan zaman ve ortamda yapılmış, böylelikle öğretmenin tüm derslere zamanında katıldığı ve süreci hedeflediği materyalleri üreterek tamamladığı görülmüştür. Benzer şekilde Yayla (2009), yetişkin öğrenenlerin fiziksel çevreyi rahat ve kendilerine uygun bulmalarının öğrenmelerinde etkisi olduğunu belirtmektedir. Eğitimdeki paradigma değişimine benzer şekilde öğretmen eğitimlerinde de öz denetimli öğrenmeye ağırlık verilmesi gerektiği, öğretmenlerin kendi öğrenme sorumluluklarını alarak, kendi öğrenmelerini yönetmeleri ve bu konuda mesleki gelişim öğreticileri tarafından cesaretlendirilmeleri gerektiği belirtilmektedir (Richards ve Farrell, 2005). Çalışmada bulgularla desteklenen ve gerçekleştirilen mesleki gelişim boyunca öğretmenin kendi öğrenmesini kontrol edebilmesi, öğretimin esnek hale getirilerek öğrenme hızının ve stiline göre düzenlenmesi ve süreç sonunda öğretmenin amaçlanan materyalleri üreterek sürece karşı olumlu tutumunu koruması çalışmada ortaya çıkan olumlu yönler olarak sayılabilir.

Sonuç ve Öneriler

Çevrimiçi ortamların öğretim amaçlı kullanımının yaygınlaşmasıyla öğretmenlerin materyal geliştirme ile ilgili anlayışlarının değişebileceği, öğrencilerin ilgisini çekecek birçok materyali İnternet üzerinde oluşturup paylaşabilecekleri ve çok daha etkili öğrenme ortamlarının oluşturulabileceği görülmektedir. Bu bağlamda öğretmenlerin çevrimiçi ortamları daha çok kullanmaları, hem pratik bir şekilde zengin içerikli materyal hazırlamalarını, hem de öğrenciler için daha ilgi çekici ve eğlenceli bir öğrenme ortamını sağlayacaktır. Öğretmenlerin çevrimiçi ortamları tanımaları ve kullanmaları için, bu konuda hizmetiçi

eğitimlerin gerçekleştirilmesi ve öğretmenlerin mesleki gelişimlerinin desteklenmesi gerekmektedir. Öğretmenlere verilen hizmetiçi eğitimlerin etkililiği ise tartışılmaktadır. Bu soruna yönelik olarak çalışmada kullanılan kişiselleştirilmiş mesleki gelişim uygulamasının çalışma kapsamında yararlı olduğu ve öğretmenin mesleki gelişimine istenen yönde ve öğretmenin de memnun olacağı şekilde etki ettiği sonucuna ulaşılmıştır.

Gerçekleştirilen çalışma ışığında sunulacak önerilerden ilki, bir örneği sunulan kişiselleştirilmiş mesleki gelişim etkinliklerinin daha çok uygulamaya konulmasıdır. Özellikle etkililiği sorgulanan ve öğretmenler tarafından olumsuz tutumlarla karşılanan hizmetiçi eğitimlerin aksine öğretmenin de istekli bir şekilde sürece katkısıyla gerçekleştirilmiş bu mesleki gelişim etkinliği, MEB için de örnek bir etkinlik olarak ele alınabilir. Bu bağlamda öğretmeni odağa alarak sürecin öğretmenin ilgi, ihtiyaç ve olanaklarına göre düzenlenmesinin öğretmenlerin mesleki gelişim etkinliklerinden alacakları verimi arttıracığı düşünülmektedir. Benzer şekilde bir öğretmenle gerçekleştirilen bu çalışmanın birden çok öğretmenle hangi şartlarda gerçekleştirilebileceği de gelecek çalışmalar için uygulanabilir bir çalışma alanıdır. Çalışma sonuçlarından yola çıkılarak sunulabilecek bir başka öneri de FATİH projesi kapsamında sağlanacak olan e-çeriklerin öğretmenlerin desteğiyle oluşturulması önerisidir. Çalışmada kullanılan çevrimiçi ortamlar ve benzeri diğer çevrimiçi ortamların öğretmenler tarafından tanınması ve kullanılması desteklenmeli, öğretmenlerin kendi sınıflarının ilgi ve gereksinimlerine uygun materyallerini kendilerinin hazırlayabileceği ve FATİH projesinin sosyal eğitim platformu olan EBA'ya yükleyerek paylaşabilecekleri konusunda öğretmenler bilgilendirilip, yüreklendirilmelidir. Çevrimiçi ortamların kullanımı ve bu ortamlarda materyal geliştirme konularını kapsayan hizmetiçi eğitimlerin verilmesi de bir diğer öneridir.

Kaynakça

- Akıncı, A., Kurtoğlu, M. ve Seferoğlu, S. S. (2012). Bir teknoloji politikası olarak FATİH projesinin başarılı olması için yapılması gerekenler: Bir durum analizi çalışması. *Akademik Bilişim 2012*, Uşak Üniversitesi.
- Alkan, T., Bilici, A., Akdur, T. E., Temizhan, O. ve Çiçek, H. (2011). Fırsatları artırma teknolojiyi iyileştirme hareketi (FATİH) Projesi. *5. Uluslararası Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Sempozyumu*, Fırat Üniversitesi, Elazığ.
- Banoğlu, K., Madenoğlu, C., Uysal, Ş. ve Dede, A. (2014). FATİH projesine yönelik öğretmen görüşlerinin incelenmesi (Eskişehir ili örneği). *Eğitim Bilimleri Araştırmaları Dergisi (EBAD)*, *4*(1), 39-58.
- Bulut, İ. ve Koçoğlu, E. (2012). Sosyal bilgiler öğretmenlerinin akıllı tahta kullanımına ilişkin görüşleri: Diyarbakır ili örneği. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, *19*, 242-258.
- Bümen, N. T. (2009). Possible effects of professional development on Turkish teachers' self-efficacy and classroom practice. *Professional Development in Education*, *35*(2), 261 - 278.
- Bümen, N.T., Ateş, A., Çakar, E., Ural, G. ve Acar, V. (2012). Türkiye bağlamında öğretmenlerin mesleki gelişimi: Sorunlar ve öneriler. *Milli Eğitim*. *41*(194), 31-50.
- Cuban, L. (2001). *Oversold and underused: Computers in the classroom*. Cambridge, MA: Harvard University Press.
- Çağıltay, K., Çakıroğlu, J., Çağıltay, N. ve Çakıroğlu, E. (2001). Öğretimde bilgisayar kullanılmasına ilişkin öğretmen görüşleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, *21*, 19-28.

- Ertmer, P. A. (1999). Addressing first- and second-order barriers to change: Strategies for technology integration. *Educational Technology Research & Development, 47*(4), 47–61.
- Gürol, M., Donmuş, V. ve Arslan, M. (2012). İlköğretim kademesinde görev yapan sınıf öğretmenlerinin fatih projesi ile ilgili görüşleri. *Eğitim Teknolojileri Araştırmaları Dergisi, 3*(3).
- Hew, K. F., ve Brush, T. (2007). Integrating technology into K-12 teaching and learning: Current knowledge gaps and recommendations for future research. *Education Technology Research & Develoepment, 55*, 223–252.
- Hixon, E., ve Buckenmeyer, J. (2009). Revisiting technology integration in schools: Implications for professional development. *Computers in the Schools: Interdisciplinary Journal of Practice, Theory, and Applied Research, 26*(2), 130-146.
- Milli Eğitim Bakanlığı (2014). *Proje hakkında*. 6 Haziran 2014 tarihinde <http://fatihprojesi.meb.gov.tr/tr/icerikincele.php?id=6> adresinden erişilmiştir.
- Özkan, M. (2010). *Hizmetiçi eğitim programlarının oluşturulmasına ilişkin öğretmen görüşleri*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Selçuk Üniversitesi, Konya.
- Richards, J. C. ve Farrell, T. S. C. (2005). *Professional development for language teachers*. New York: Cambridge University Press
- Schrum, L. (1999). Technology professional development for teachers. *Educational Technology Research & Development, 47*(4), 83–90.
- Smaldino, S. E., Lowther, D. L. ve Russell, J. D. (2008). *Instructional technology and media for learning* (8. baskı). Upper Saddle River, NJ: Pearson Education.
- Smith, C. L., Hofer, J., Gillespie, M., Solomon, M. ve Rowe, K. (2003). How teachers change: A study of professional development in adult education. 10 Haziran 2014 tarihinde <http://www.ncsall.net/fileadmin/resources/research/report25.pdf> adresinden erişilmiştir.
- Tsai, C. C., ve Chai, C. S. (2012). The “third”-order barrier for technology-integration instruction: Implications for teacher education. *Australasian Journal of Educational Technology, 28*(6), 1057-1060.
- Türel, Y. K. ve Johnson, T. E. (2012). Teachers' belief and use of interactive whiteboards for teaching and learning. *Educational Technology & Society, 15*(1), 381–394.
- Yayla, D. (2009). Türk yetişkin eğitimi sisteminin değerlendirilmesi. 8 Haziran 2014 tarihinde www.meb.gov.tr/earged/earged/Yetiskin_Egitimi.pdf adresinden erişilmiştir.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2008). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. (7. baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.

EXTENDED ABSTRACT

In today's world of changes caused by technology in all fields, education is one of those fields in which various changes have been experienced. Societies carry out studies to train individuals who are competent in technology and who can access and use information. The purpose of this process called technology integration in education is to include up-to-date technologies into educational environments as well as into curricula, to have students use these technologies and to provide an effective learning process. In today's classrooms, where advanced technologies are used, it is necessary to focus more on

teachers' role, one of the most important factors determining technology integration, and to meet their related needs and demands. It is reported that it would be no use preparing contents and providing equipment in the technology integration process which does not involve teachers and that the focus should thus be on the development of teachers' competencies in technology use. However, there are several obstacles encountered by teachers in the process of technology integration. In related literature, these obstacles were categorized under six groups: sources, technology-related knowledge and skills, field culture, evaluation, beliefs and attitudes and the institution. Depending on this, when the applications carried out in relation to technology integration are taken into consideration, it is seen that among the obstacles encountered by teachers, there are several attempts to overcome such obstacles as the institution, field culture and sources which are all based on external factors and that those like knowledge and skills, beliefs and attitudes and evaluation which are all based on internal factors are avoided. It is believed that teachers' lack of knowledge and skills and their negative beliefs and attitudes regarding the technology could be overcome when professional development activities are viewed from a different perspective. In this respect, individualized professional development activities are suggested for teachers, and it is believed that professional development activities carried out in line with teachers' interests, needs and capabilities could help remove the obstacles regarding technology integration. In the present study conducted in the light of the views and suggestions reported in related literature, an English Language teacher developed her own instructional materials using online environments within the scope of a professional development activity designed according to the teacher's own pace of learning and her needs by taking individual differences into account. In this respect, the purpose of this study was to examine the development process of the materials prepared by the teachers using appropriate online sources in the ninth-grade course of English Language in the Spring Term. In the study, first of all, the outcomes of the ninth-grade course of English Language within the scope of the curriculum were examined together with the participating teacher. As a result, certain outcomes were determined to produce materials in line with the teacher's own demands and needs. After the researcher and the field experts examined the outcomes, online environments appropriate to the outcomes were determined. Accordingly, two online environments were selected for teaching and for material production to develop videos including cartoons and animations. For the teaching of the online learning environments selected, the teacher's weekly schedule was examined, and a common period of time was determined with the researcher who would teach. As the environment to be taught, a suitable environment was determined at school together with the school administrator. In this respect, for the teaching to be conducted with the teacher, the teacher's demands and preferences were taken into consideration, and the most appropriate environment and time were determined.

The teaching of the two online environments selected lasted two weeks, in the next class hour following each online environment teaching, the material was produced by the teacher. In line with the teacher's demand, the teacher did not carry out any application in the first class hour as she preferred to study individually until the following week. In the process of material production, the teacher produced materials appropriate to the outcomes selected by the teacher on her own under the guidance of the researcher.

Since the purpose of the study was to describe the instructional material development processes of an English Language teacher, the study was designed with the case study method, which describes the current situation. The data collected were analyzed with the content analysis method. The data gathered via the researcher's journals, observations and the videos recorded during the teaching of online environments and the production of instructional materials were analyzed in line with the purpose of the study. In order to reveal the areas in which the individualized professional development activity could lead to a difference, the research data were categorized using the similar expressions found in the data set. Accordingly, the findings were gathered under four headings: the

teacher's guidance of the process in line with her own pace of learning, her fulfilling the learning responsibility, her interests during the process and her positive attitudes towards the process among the factors that could influence the productivity of the professional development activity. The findings revealed that the teacher had positive attitudes towards the professional development activities carried out; she was interested in the process and aware of her duties in the process; and that she directed the process in line with her own pace to fulfill her responsibilities. In relation to the purpose of the study, it was found out that a flexible teaching process was designed; the teacher had positive attitudes towards the process; and that she successfully completed the process producing the instructional materials in line with the target of the professional development activity.

The online environment teaching and the material development activities were carried out in an environment at a time appropriate to the teacher. Thus, it was seen that the teacher participated in all the lessons and completed the process producing the targeted materials.

Regarding the positive aspects of the professional development conducted and supported with the findings obtained in the study, it could be stated that the teacher controlled her own learning; that it was possible to make the teaching process flexible and thus to arrange the style and pace of learning depending on the teacher; and that at the end of the process, the teacher had positive attitudes towards the process producing the targeted materials.

As a suggestion to be put forward in the light of the study conducted, individualized professional development activities could be put into practice more in future studies. Arranging the process in line with teachers' interests and needs is thought to increase the productivity of the professional development activities in favor of teachers. Similarly, for future research, the present study carried out with one teacher could be replicated with more than one teacher.